

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Praha, Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Praha 4.8.2014

čj. UKZUZ 058641/2014

Zpráva č. 16 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 21.7.–3.8.2014

1. Počasí

V první polovině tohoto období vládlo právě teplé léto. Noční teploty pouze ojediněle klesaly pod 15 °C, denní maxima stoupala i nad 30 °C. Srážky nebyly vydatné a byly pouze lokálního charakteru. V druhé polovině období se zpočátku mírně ochladilo a srážky již byly vydatnější a častější. Nejvyšší denní teploty byly naměřeny na konci období. Noční teploty neklesaly pod 13 °C, denní teploty o víkendu opět atakovaly 30 °C. Celkem napršelo za celé období od 15 mm do 90 mm. Srážky na území oblasti byly co do vydatnosti velmi rozdílné. Nejvíce srážek spadlo při prudkých přívalových deštích.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

V první polovině sledovaného období byly žně v plném proudu. Probíhala sklizeň řepky ozimé, obilnin a hrachu. Průběh žní pozitivně ovlivnilo příznivé počasí. Ve druhé polovině se sklizeň lokálně pozastavila z důvodu dešťových přeháněk a zvýšené sklizňové vlhkosti komodit. Porosty máku začaly dozrávat. Přeháňky podporovaly v porostech máku rozvoj houbových chorob. Ve chmelnicích probíhala kultivace porostů, fungicidní ošetření a dokončuje se poslední ošetření proti svilušce chmelové.

OBILNINY

Značná část porostů obilnin v oblasti je sklizena.

V průběhu sklizně byly odebírány vzorky pšenice ozimé ke zjištění výskytu **snětivosti pšenice (*Tilletia* spp.)** a **růžovění klasů pšenice (*Gibberella zeae*.)**.

PŠENICE OZIMÁ (RF 92-99 BBCH)

(mrtvá zralost, zrno již nelze nehtem palce stisknout ani zlomit - sklizené zrno; vhodné pro posklizňové úpravy zrna, např. ochranné zásahy)

Probíhá sklizeň.

JEČMEN OZIMÝ (RF 99 BBCH)

(sklizené zrno; vhodné pro posklizňové úpravy zrna, např. ochranné zásahy)

Sklizeň ukončena.

JEČMEN JARNÍ (RF 99 BBCH)

(sklizené zrno; vhodné pro posklizňové úpravy zrna, např. ochranné zásahy)

Sklizeň téměř ukončena.

KUKUŘICE (RF 55-71)

(střed metání, lata úplně viditelná, střední větve laty se rozvíjejí - počátek tvorby plodu, zrna jsou zjistitelná, obsah vodnatý)

V oblasti jsou plošně nainstalovány feromonové lapáky na sledování výskytů dospělců **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)**. První slabé výskyty zaznamenány v okresech Mladá Boleslav (Březinka, Ctiměřice, 31.7.) a Rakovník (Senomaty, 24.7.). V okrese Kutná Hora (Církvice u Kutné Hory, 23.7., 31.7.) zjištěn opakovaný slabý výskyt. Ostatní pozorování v oblasti zatím bez zjištěných výskytů.

Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujících práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 89-99)

(plná zralost, lusky na celé rostlině jsou suché, hnědé, semena suchá a tvrdá - plodina sklizena)

Silné výskyty **padlí hrachu (*Erysiphe pisi*)** na listech, střední výskyty na luscích zaznamenány v okrese Příbram (Vysoká u Příbramě, 28.7.).

První slabé výskyty **strupovitosti hrachu (*Ascochyta pisi*)** pozorovány na luscích v okrese Benešov (Radošovice u Vlašimi, 31.7.).

V tomto období ve feromonových lapácích zaznamenány výskyty **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)** v okresech Kutná Hora (Miskovice, 28.7.) a Příbram (Vysoká u Příbramě, střední 21.7., slabý 24.7., 28.7.). Ostatní pozorování bez zjištěných záchyťů. Pozorování ukončeno.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 89-99 BBCH)

(plná zralost, téměř veškerá zrna na rostlině černá a tvrdá - sklizňová zralost)

Probíhá sklizeň.

Slabé výskyty **bílé hniloby řepky (*Sclerotinia sclerotiorum*)** na strništích pozorovány v okresech Praha-východ (Konětopy, 29.7.) a Příbram (Kosova Hora, 22.7., Hlubyně, 28.7.).

MÁK SETÝ (RF 70-76)

(zrání tobolky - dozrávání tobolky a semen)

Slabé výskyty **černí (*Pleospora herbarum*)** na tobolkách sledovány v okresech Kladno (Slatina, 31.7.), Praha-východ (Klecany, 30.7.) a Rakovník (Heřmanov, Kolečovice, 31.7.).

První slabé výskyty **pleosporové hnědé skvrnitosti máku (*Pleospora papaveracea*)** sledovány na tobolkách v okrese Benešov (Dalovy, 31.7.).

Pozorovány na tobolkách první slabé výskyty **šedé plísnovitosti máku (*Botrytis cinerea*)** v okresech Beroun (Neumětely, 29.7.) a Rakovník (Heřmanov, Kolečovice, 31.7.).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 79-83)

(první bobule odpadávají - polovina listů zežloutla)

Bakteriální černání stonku a měkká hniloba hlíz bramboru (*Pectobacterium atrosepticum*) zjištěno opakovaně ve slabých výskytech v okresech Benešov (Čerčany, Říšnice, 31.7.) a Příbram (Kosova Hora, Vysoká u Kosovy Hory, 22.7.).

Hnědá skvrnitost bramboru (*Alternaria alternata*) zjištěna na listech v opakovaných slabých výskytech v okrese Příbram (Drhovy, Hudčice, 22.7.).

Slabé výskyty **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)** zjištěny opakovaně v porostech okresů Kutná Hora (Svatý Mikuláš, 24.7., 31.7., Vidice u Kutné Hory, 31.7.), Mělník (Čečelice, 28.7.) a Příbram (Kosova Hora, 22.7.). Až silné výskyty zjištěny na zahrádkách drobných pěstitelů na listech a stoncích v okrese Příbram (Tisová u Bohutína, 31.7.).

Informace k ošetření proti plísni bramboru a další informace naleznete v programu „Prognóza plísně bramboru“, který je dostupný na internetových stránkách [www.ukzuz.cz](http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html) nebo na odkazu: <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

Vločkovitost hlíz bramboru (*Thanatephorus cucumeris*) zjištěna opakovaně ve slabých výskytech v okresech Benešov (Čerčany, Říšnice, 31.7.) a Příbram (Kosova Hora, 22.7.).

Larvy L3, L4 brouků **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** sledovány ve slabých ohniskových výskytech v okrese Příbram (Vysoká u Kosovy Hory, 28.7.). Slabý výskyt letních brouků pozorován v okresech Mělník (Čečelice, 28.7.) a Příbram (Koupě, Vysoká u Kosovy Hory, 28.7.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

ŘEPA CUKROVKA (RF 39)

(plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90 % povrchu půdy)

Na listech pozorovány první slabé výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy (*Cercospora beticola*)** v okrese Kutná Hora (Nové Dvory u Kutné Hory, 21.7.). Trvající slabý výskyt opakovaně zjištěn v okrese Kladno (Kačice, 29.7.).

Trvající slabé výskyty dospělců **mšice makové (*Aphis fabae*)** pozorovány v okresech Kutná Hora (Nové Dvory u Kutné Hory, 21.7.) a Praha-východ (Drasty, 9.7.).

CHMEL

CHMEL (RF 67-85)

(asi 70 % květů otevřeno - 50 % hlávek kompaktních)

Slabé výskyty **plísně chmele (*Pseudoperonospora humuli*)** opakovaně zjištěny na zamokřených pozemcích v okrese Rakovník (Heřmanov, Kolečovice, Mutějovice, 31.7.).

Mladé výhony jsou menší, listy na nich jsou deformované, drobné. Na spodní straně napadených listů bývá povlak šedého mycelia houby. Na listech starších rostlin se tvoří nejdříve zelenožluté nepravidelné skvrnky, které rychle žloutnou a hnědnou, napadené pletivo zasychá. Napadené hlávky jsou otevřeny, listy hnědě zbarvené.

Přímá ochrana se provádí na základě počtu klasovitých výhonů a počtu peronosporových skvrn na listech a podle signalizace postřiku při krátkodobé prognóze. Pro potřebu skutečného chemického ošetření zpracovává rámcovou signalizaci ochranných zásahů podle krátkodobé prognózy Chmelařský institut, s.r.o.

Střední výskyty **svilušky chmelové (*Tetranychus urticae*)** pozorovány na listech v okrese Rakovník (Nouzov, 28.7.).

Mšice chmelová (*Phorodon humuli*) ve slabých výskytech pozorována opakovaně na listech v okrese Rakovník (Heřmanov, Kolečovice, Mutějovice, 31.7.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 77-81)

(plod dosahuje asi 70 % konečné velikosti - počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu, zesvětlení)

První slabý výskyt **svilušky ovocné (*Panonychus ulmi*)** monitorován na listech i plodech v okrese Rakovník (Klečtné, 29.7.), na listech v okrese Kladno (Blahotice, 28.7.).

Střední výskyt samců **klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardellus*)** zachycen ve feromonovém lapáku v okrese Mladá Boleslav (Březinka, 28.7., 31.7.).

Střední výskyt samců **nesytky jabloňové (*Synanthedon myopaeformis*)** pozorován ve feromonovém lapáku v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 22.7., 24.7.).

Silný výskyt samců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonových lapácích sledován v okresech Kutná Hora (Horušice, 21.7.) a Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 22.7., 31.7.).

Opakovaný střední výskyt zjištěn v okresech Kladno (Blahotice, 21.7.), Kolín (Tismice, 21.7.), Kutná Hora (Kutná Hora, Kaňk, 24.7.), Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 29.7.), Praha-východ (Otice u Svojšovic, 21.7.; Větrušice, 23.7., 30.7.), Příbram (Tisová u Bohutína, 25.7.) a Rakovník (Klečtné, 29.7.).

Opakovaný slabý výskyt pozorován v okresech Kolín (Tismice, 30.7.), Mělník (Mělník, 21.7.), Kutná Hora (Kaňk, Kutná Hora, 21.7., 24.7., 28.7., 31.7.; Horušice, 25.7., 28.7.), Mladá Boleslav (Březinka, 28.7., 31.7.), Praha-východ (Otice u Svojšovic, 8.7., 10.7.), Praha-západ (Libčice nad Vltavou, 22.7., 29.7.) a Příbram (Tisová u Bohutína, 23.7., 29.8.). Ostatní pozorování bez zjištěných výskytů.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů. Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapácích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny.

Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

Opakovaný silný výskyt samců **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** ve feromonových lapácích pozorován v okrese Praha-východ (Otice u Svojšovic, 21.7., 23.7.).

Opakovaný střední výskyt monitorován v okrese Kutná Hora (Kutná Hora, Kaňk, 24.7.)

Opakovaný slabý výskyt sledován v okresech Beroun (Stašov, 22.7.), Kladno (Blahotice, 28.7.), Kolín (Tismice, 21.7., 30.7.), Kutná Hora (Horušice, 21.7., 25.7., 28.7.; Kaňk, Kutná Hora 21.7., 24.7., 28.7., 31.7.), Mělník (Mělník, 21.7.), Mladá Boleslav (Březinka, 28.7., 31.7.), Praha-východ (Otice u Svojšovic, 26.7., 29.7.; Větrušice, 23.7., 30.7.), Praha-západ (Libčice nad Vltavou, 22.7., 29.7.), Příbram (Tisová u Bohutína, 28.7., 31.7.; Kosova Hora, 25.7.) a Rakovník (Klečtné, 29.7.). Ostatní pozorování bez zjištěných výskytů.

Sledování letu dospělců obaleče jabloňového do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1. 5. do 15. 9.

Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7-12 dní po vrcholu letové vlny.

Opakovaný slabý výskyt samců **obaleče pupenového (*Spilonota ocellana*)** monitorován v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 10.7., 15.7.).

Opakovaný slabý výskyt samců **obaleče východního (*Grapholita molesta*)** ve feromonových lapácích pozorován v okresech Kolín (Tismice, 22.7.) a Praha-východ (Větrušice, 23.7.).

Opakovaný slabý výskyt samců **obaleče zimolézového (*Adoxophyes orana*)** ve feromonových lapácích zachycen v okresech Beroun (Stašov, 25.7.), Kladno (Blahotice, 28.7.), Kutná Hora (Kaňk, Kutná Hora, 21.7., 24.7., 28.7., 31.7.), Mělník (Mělník, 25.7.), Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 22.7., 24.7., 29.7.), Praha-východ (Otice u Svojšovic,

29.7.; Větrušice, 23.7., 30.7.), Praha-západ (Libčice nad Vltavou, 22.7., 29.7.) a Rakovník (Klečeton, 29.7.). Ostatní pozorování bez zjištěných výskytů.

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 79-89)

(plod dosahuje asi 90 % konečné velikosti - konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost)

Opakovaný slabý výskyt samců obaleče východního (*Grapholita molesta*) ve feromonových lapácích pozorován v okrese Mladá Boleslav (Březinka, 28.7.; Týnec u Dobrovice, 22.7., 24.7., 29.7.).

MERUŇKA (RF 91)

(ukončen růst letorostů, terminální pupen vyvinut, listy ještě úplně zelené)

Silný výskyt samců obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*) ve feromonovém lapáku monitorován v okrese Mladá Boleslav (Březinka, 28.7., 31.7.; Týnec u Dobrovice, 24.7., 29.7.). V Týnci u Dobrovice ještě zjištěn 22.7. a 31.7. výskyt střední.

SLIVOŇ (RF 78-89)

(plod dosahuje asi 80 % konečné velikosti - konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost)

Slabé výskyty samců obaleče slivoňového (*Grapholita lobarzewskii*) ve feromonových lapácích zjištěny pouze v okrese Praha-západ (Libčice nad Vltavou, 22.7., 29.7.).

Další silný výskyt samců obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) ve feromonových lapácích monitorován v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 31.7.). Na této lokalitě zaznamenán dne 24.7. a 29.7. výskyt střední.

Další slabé výskyty samců monitorovány v okresech Kladno (Blahotice, 21.7.), Kolín (Velim, 21.7., 30.7.), Kutná Hora (Semtěš u Bílého Podolí, 21.7., 25.7., 28.7.), Mladá Boleslav (Březinka, 28.7., 31.7.; Týnec u Dobrovice, 22.7.), Praha-východ (Větrušice, 23.7.), Praha-západ (Libčice nad Vltavou, 22.7., 29.7.) a Příbram (Tisová u Bohutína, 21.7., 28.7., 31.7.). Ostatní pozorování bez zjištěných výskytů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, při zjištění dvou vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Opakovaný slabý výskyt samců obaleče východního (*Grapholita molesta*) ve feromonových lapácích pozorován v okresech Praha-východ (Větrušice, 23.7.) a Praha-západ (Libčice nad Vltavou, 22.7., 29.7.).

RÉVA VINNÁ (RF 77-79)

(počátek uzavírání hroznů - konec uzavírání hroznů)

První slabé výskyty na listech plísňé révy (*Plasmopara viticola*) zaznamenány v okrese Beroun (Karlštejn, 25.7.). Trvá velmi slabý výskyt na listech v okrese Mělník (Mělník, 25.7., 1.8.).

Pozorování se provádí při ukončení kvetení a dále v intervalu 14 dní až do 15.9. Na označených keřích se pozoruje 200 listů, 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetření v období před květem, příp. v době kvetení se provádí, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění a byly zjištěny první primární výskyty. Za základní ošetření se považují dvě ošetření v období po odkvětu. Dále ošetřujeme dle potřeby až do fáze zaměkání. Počet a intenzita (interval 10-14 dní) závisí na vhodnosti podmínek pro šíření choroby, intenzitě růstu a typu přípravku. Potřeba ošetření by měla vycházet z metod krátkodobé prognózy a signalizace (např. Galati Vitis, SHMÚ Bratislava) s přihlédnutím k průběhu splnění podmínek pro infekci a aktuální předpovědi počasí. Optimální je porosty ošetřit preventivně před dalším splněním podmínek infekce.

Další slabý výskyt samců **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)** pozorován ve feromonovém lapáku v okresech Kutná Hora (Kutná Hora 21.7., 24.7., 28.7., 31.7.) a Mělník (Mělník, 29.7.). Ostatní pozorování bez zjištěných výskytů.

Další slabý výskyt samců **obalečika jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*)** zaznamenán v okresech Kutná Hora (Kutná Hora 21.7., 24.7., 28.7., 31.7.) a Mělník (Mělník, 21.7., 25.7., 29.7., 1.8.). Ostatní pozorování bez zjištěných výskytů.

Sledování letu imág do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciace) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích.

Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obalečika jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapák. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Výskyt samců **různorožce trnkového (*Peribatodes rhomboidaria*)** ve feromonových lapácích ve sledovaném období bez zjištěných výskytů.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan a Ing. Josef Zajíc